

منیش رادیم به بی تویی

(کومه له شیعر)

م. ئاران

ئەوین، مەریوان، ۱۳۹۵

منیش رادیم به بی تویی

شاعیر: محهمه د ئسماعیل نهژاد (م. ناران)

چاپه مه نیی ئه وین

رووبه رگ و دیزاینی ناوه وه: ئه وینداران

شابه ک: ۹۷۸-۶۰۰-۶۸۱۴-۳۶-۰

چاپی یه که م، ۱۰۰۰ دانه، مریوان، ۱۳۹۵

چاپه مه نیی ئه وین: کوردستان- مریوان- کۆتایی شه قامی مه ردوخ

۰۹۱۸۱۷۳۰۳۳۴ - ۰۸۷۳۴۵۲۶۶۶۴

سرشناسه	:	اسماعیل نژاد ، محمد
عنوان و نام پدیدآور	:	منیش رادیم به بی تویی (شاعر) / م. ناران (محمد اسماعیل نژاد).
مشخصات نشر	:	مریوان: نهوین، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۰ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۰۰-۶۸۱۴-۳۶-۰
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
یادداشت	:	کردی.
موضوع	:	شعر کردی -- قرن ۱۴
رده بندی کنگره	:	PIR ۳۲۵۶ ۱۳۹۳ ۴۸ الف ۷۴۳/س
رده بندی دیویی	:	۲۱/۹۴۸
شماره کتابشناسی ملی	:	۳۴۳۶۱۳۸

پیرست

- ۷..... کلیل
- ۸..... کەنیشکی غەم
- ۹..... چەپکە گول
- ۱۰..... جوان
- ۱۱..... ئەوین
- ۱۲..... مەرگ
- ۱۳..... ژیان
- ۱۴..... گولجاری سەرنج
- ۱۵..... منیش رادیم بە بئ تویی
- ۱۷..... هەلبەستیکی دیکە بو ژیان
- ۱۸..... خەرەندی ژان
- ۱۹..... ژیان
- ۲۰..... پەند
- ۲۱..... کارەسات
- ۲۲..... چاوەروانی
- ۲۳..... شیعریکی گەشاوہ
- ۲۴..... ئیشکگر
- ۲۵..... رەنگ
- ۲۶..... ئاوینە ی مانگ
- ۲۷..... تا ئاسوودەیی هەورەکان
- ۲۹..... راو
- ۳۰..... بینولاتی
- ۳۲..... بو هەوای مەیل و تاسە
- ۳۳..... زەمانە ی غەمپەرەستی
- ۳۴..... داتاشین
- ۳۵..... یاد

۳۶ ھیز
۳۷ بۇنى بەيبوون
۳۹ دارستانى دەستە ھەلۋاسراوھەكان
۴۲ بوون و نەبوون
۴۳ شىنيان
۴۵ ژيان
۴۶ سات
۴۷ ناو
۴۸ دواھەنار
۵۰ تراژىدىيە تەنيايى
۵۲ شەوانە
۵۳ تەرحى داھاتوو
۵۵ چارەنووس
۵۷ گەرانەوھ
۶۱ رەگ
۶۲ ئەوان ناتوان بىتدۆزنەوھ
۶۵ خەوينكى دىكە
۶۹ ژوان
۷۱ ئەرك
۷۴ ئەو شەوھ مانگ چى دەگوت
۷۶ تابووتى دوينى
۷۸ بىكە بە نىشتمان ت وھ ك تازەكۆيلەدارى
۷۹ كەنيلە
۸۱ ھەستىيار
۸۳ گرى بوون
۸۴ بانگەشە
۸۵ تەنيا ئەووين پىشەنگە
۸۸ راوھدووى خەونەكانت دەنين

- ۹۱..... ئاوارەبىي
 ۹۲..... پىشكىن
 ۹۳..... رامان
 ۹۴..... پىنم خۇشە بزانم
 ۹۶..... رۇوداۋ
 ۹۸..... گالتە جارى رۇزگار
 ۹۹..... لەو دۇلانى كە ...
 ۱۰۰..... گلكۇ
 ۱۰۱..... كلابوون
 ۱۰۲..... ئالقه
 ۱۰۲..... لەپاش بارانە، كەپەنەك
 ۱۰۳..... ۋەرز
 ۱۰۴..... يەكەم ئەۋىن و دۋانىشتمان
 ۱۰۵..... زىۋان
 ۱۰۶..... ئەۋىندار
 ۱۰۷..... پەلەي چارەنۋوس
 ۱۰۸..... تابلۇ
 ۱۰۹..... مروفىك لە چەشنى قەقنەس

كلىل

لەوہ تا...!

ھەستەم بەوہ كەردووە

رەنگە لەم رۆژانەدا

بى تۆ

بىچمە ناو باوہشى گۆرپىكى تەنگەوہ

شەوانە دەستىك دىت و

پەردەى ژوورەكەم لادەدا

دىتە بەر پەنجەرە و

بە قەلەمى پەنجەكانى

لەنيوان ھەزاران سنووردا

ويئەكەى تۆم بۆ دەكيشىتەوہ!

چاۋ ناترووكىنم

پىللووم ويك ناھىنم

دەترسم

نيوہشەوئى

كەسىك بىت و

سنوورەكان بشىويتى

كلىلى ئەم خەونەم لى بدزى و

خەوہكەم لى بزپىنى!

که نیشکی غم

راده وهستا
 له هه مبه ر ئاوینه ی دلما و
 خه ریک ده بو و
 وردورد
 به ئارایشتی خوئی!
 ئه و رۆژانه
 چه ن جوان و ژیکه لانه بو و
 که نیشکی غم!
 که چی ... ئیستا
 کاتیک هه ر له م ئاوینه
 ده دا سه رنج
 روخساری ئه ویش - ته نانه ت -
 تینکده شکئی
 له به ر شه پۆلی گرژی و گنج!

چە پکە گۆل

بە ھەستیکی ئاسوودە و
دلیکی پر لە متمانەوہ

راکشووم لە ناو تابووتیکا

کەوا بریارە تۆ

چە پکە گۆلی

بۆ سەر مەزارە کە ی بەینی!

نازانم ئاخۆ ئەوہ دەزانی گۆلم؟!

کە چە نەت شانازی پێ دەکەم و

چە نەدیش تەنگە دلم!

جوان

زۆر وشه ههیه
وهک سروشتی کوردستان
رهنگاورهنگ
که به سانایی
شیرنایی دیمه نی شوخوشه ننگت
ته واو ده نویتی
به لام نازانم بو
له وه سفی کچیکدا
هیچ وشه یهک
چه سنی وشه ی "جوان"
دلی بی ئوقره م داناخوریینی!

ئەوین

ئەوین،
 ھېندە ورد و ژیکە لانه یە،
 که ھەر سات دە ترسم
 لەناو کە لوپە لی دەروونما
 ون ببی لیم!
 ھېندەش بە شکۆ و بەرزە فرانه یە
 که ناویرم ھیچ کات
 لای جەماوەریک
 بە ئاشکرا لەسەری بدویم!

مەرگ

ئارام ناگرئ

لهوئیش ...

- له ترپه و خورته ناکهوئ -

دهخزئ لهسەر دهستهکانیشت

درزئ تیدهکهوئ

بهردهبیتهوه و

دهنکهکانی ئەم ههناوه هه لگهراوه

به ولاتدا بلاو دهبیتهوه

مندالان،

سینگی زهوی ناپشکنن

هیچ لهناو ههردا نادۆزنهوه

کهس سهه هه لئاھینی

کهس ئاوپر ناداتهوه ...

ههروا به بیئدنگی

له پیچی کۆلانیکی ئاوارهیی

یان له سووچی دیواریکی دلتهنگی

رۆژیک مەرگم، باوهشیم بۆ دهکاتهوه!

ژیان

-کوتوپر -

پیاوی

دهردی موفاجا کوشتی

ژنیک

له تاو ژیان

خوی سوتاند

به مردوویی

ساوایه ک

له ناو چوما دوزراوه

له شفرۆشیک

ئیواره

له شه قامه کانی شار ده خولاه

ژیان ههر دریتژ و دریتژتر ده بوو ...

رینگا ئیمه ی راده کیشا و

ئاسمان له ناو دلّی خویدا

خورت خورت داده باری!

گولجاری سهرنج

حەز ناکەم
 شاماسی سهرنجم
 مەنداوی جوانیت بشیوئینی
 پیم خوش نییه نینۆکی نیگام
 بلووری بزەت پرووشینی
 پیم خوشە هەروا، نەرم و هیدی
 وردەساتی لە روخسارت بروانم
 وەک ریبواریکی ئاسایی
 تا چەن پیکی تیدا بمینی
 بنی پیالەیی خوشەوێستیم
 بو شەوانی دووری تەنیاپی
 حەز ناکەم پیت بگەم
 پیم خوش نییه تیت گەیینم
 پیم خوشە هەروا نەرم و هیدی
 وردەساتی وەک ریبواریکی ئاسایی
 لە جوانیت بروانم
 لە گولجاری سهرنجه کانت
 رپی دەستم گەر هەبوو
 تەنیا چەن چەپکی بچنم
 بو گولدانى چاوله رپی دلته نگییه کانم!

منیش رادیم به بی تویی

منیش رادیم به بی تویی
هه‌روا که راهاتووم
به دابه‌شینه‌وه‌ی غه‌مه‌کانی زه‌وی
به‌سه‌ر چرکه‌ساته‌کانی ده‌روونمدا
هه‌روا که راهاتووم
شه‌وانه
ته‌نیاییم
له‌نیوان ده‌فته‌ر و باده و ژووره‌که‌مدا
دابه‌ش که‌م و
به‌دۆشداماوی
سبه‌ینان
له‌دوو ده‌لاقی داته‌پیوی
کاژه‌ری سه‌رمه‌وه
بروانمه
ده‌ربه‌ده‌ری و بی‌ده‌ره‌تانی
تاپۆی ئەم رووچه‌ ئاواره‌یه
له‌کووچه و کۆلانی شاره‌که‌مدا
هه‌روا که راهاتووم
هه‌میشه
له‌ناو دێره‌کانی میژوودا

ویلی سوراغیک بم
له دوایین هه والی

بی سه روشوین بوونم

هه روا که راهاتووم
هه میشه

به غه مه کانی دایکمه وه

خۆ ماندوو کهم و

له ناو دلته نگییه کانی ئه ودا

بگه ریم بو

تازه ترین ناو نیشانی شاعیر بوونم

هه روا که راهاتووم

هه میشه به بیده نگی

به دلته نگی

به ته نیایی

منیش رادیم

به بی تویی

به سانایی!

هەلبەستىكى دىكە بو ژيان

قەلەمەكەى دانابوو
 لاپەرەكەى بەردەمى
 وەك بەفرى غەمى
 ھېشتا ھەروا سېي مابوو
 دلتهنگى دویشەو
 تەنيایى ژوورەكەى جىدەھېشت
 ھەستىكى ھېمىن
 ھەواى ھۆدەكەى پەر دەكرد
 ئاسمان، خەونىكى تازەى دادەباراند و
 ژيان، ھەلبەستىكى دىكەى دەنووسى ...
 كەسىك
 بە نەرمى سەرى پەنجەكانى
 خورت و ھېدى
 شووشەى پەنجەرەكەى لە خەو ھەستاند
 ئەویش
 پىلئووى چاوەكانى كردهو
 لەناو لەپى دەستەكانىشيدا
 پەپوولەيەكى ئالووالا - زووزوو خەو دەبېردەو!-

خه رندی ژان

که تیشکی رۆژ به دلته نگی، بهری مالان به جیدیلئی
 چه م و رووبار به بینه نگی دهره و دۆلان به جیدیلئی
 که کیژی خۆر قژی خاوی له لیچکه ی شهو ده پیچیت و
 ههوا و ههردی ژیان تیکرا له تاریکان به جیدیلئی
 دلئی که یلم به تاسه ی تۆوه ههرده م وا دهنالینئ
 غه می دووریت له سینه مدا خه رندی ژان به جیدیلئی
 که دهستی ئاشنایی ڤاده دیڤری ئاسمان بو خاک
 ئەمن ته نیا وه گهردی غوربه تی باران به جیدیلئی
 ههواری چۆل ده که ن ئاوا مه لی کوچه ر، خه یالی تو
 له خالی ئەم ههواره هیمنی گریان به جیدیلئی
 که غه م جی خوش ده کا بوخوی له ناو هه لبهستی ژینمدا
 وشه و ڤسته م له تاوان ده فته ر و دیوان به جیدیلئی

ژيان

سرپ و لهرزۆك
 رووت و بيگه لا
 وشكه لاتوو له ناو به فرا
 به لام نا
 من نكارم به وه بر وا بكه م، نا!
 من ئيمانم به وه هيناوه
 له قوولايي ناخه كان
 له ره گازۆي په له كان
 شتيك وه كوو خوئين
 شتيك وه كوو ژين
 -بزۆز و جمۆك-
 گه راي هه ليناوه!

په ند

دلی کهس مه شکینه!
هه رهس
به هیچ دلی مه هینه!
بترسه له و رۆژهی
ئاوینه داری ئەم ئه وینه
شکۆی ئاوینه ت بشکینی!
باخه وانی پیری ئەم باخه
له رهگ و ریشه وه دهرت بیینی!
له تله ت کا
بت دا به هه ژاری
له تهن دووری ماله کهی خویدا
بت سووتینی!

کاره سات

وا برپاره ئەمشەو
 دیسان هەناریک دابەشن
 بە جوگە ی نیوان ئەنگۆستەکانیاندا
 ھەر ئیستا
 رێچکە ی ئەم رووبارە خوینە دەبینم
 -ئای کە چ کاره ساتیک ی دلتهزینە!
 ئەوان ئیمەیان چۆن ناسیوہ؟!
 بە هەناریک کوا دەشکیت تاسە ی
 ئەو دەریای مەرگ و خوینە!

چاوه روانی

که ولی سینهم راختووه

خوشه ویستم!

ته نیاییم

بیوچان له هاتوچویه!

له هه وشه ی والای مالیدا

چاوه روانی

نهرمه ترپه ی هیدی

ههنگاوه کانی تویه!

شيعريكى گه شاوه

گوتم:

جوانترين جلوبه رگى خۆت

له بهر كه

كه وا من دهمه وئ

گه شاوه ترين شيعرى خۆم بنووسم

كه چى له وه تا ...

ئهو جلوبه رگه رازاوه يه م ديوه له بهر تا

هر ده ئىي هموو شيعره كانى جيهان

خيوه تى خه يالى منيان

به جيھه شتووھ

هر ده ئىي گشت وشه جوانه كان

سليان له سوورى سهرى زمانم كردووھ!

ئیشگر

من بووم و
ته نیایی و
یادی تو ...
دار تینله کان
بی بزه و نیگا
به لاماندا تیپه ده بوون
گلۆپه کان
بو بینیمان راده وهستان
ئاوی چۆمه که
له گه لمان ده هات و
ئه سستی ره و
مانگ
بوونه ئیشگرمان!

رەنگ

پەرۆشی ئەم ئیوارە یەم نارنجی بوو
 دویشەو
 لە گەل غەمینی رەنگزەردا قسەم دەکرد
 دلته نگییەکانی دایکم
 ھەمیشە مەیلە و سوورن...
 دەبا رەنگی ئاسمان ھەر شین و
 پیکەنینی تۆیش
 ھەمیشە ھەروا کەسک بیت!

ټاویټه ی مانگ

ټه مشه و،

گویت له ته نیایی غه مگینی مانگ نه بو و

که نیله نیلو و په ره که ی

ناو خه یال و گورانی!

له خه رمانه ی خاوی خه ونه کانی

سازت نه کرد

په لکه بو گواره کانت

خونا و که ی باران و

هه وار که ی جوانی!

له ټاویټه ی سیماشیدا

نیړگزی چاوه کانی خوټ و

ورده ماسی سه رنجی شیتانه ی

شاعیریکت به دی نه کرد؟!

تا ئاسوودهیی هه وره کان

شهوانه تا دُنیا نه بَم
 که دهست له شیوهت وه رنادهن
 سنووره کانت ئالووگۆر ناکهن
 خهوم لئى ناکه وئى
 تا سروه ئه رخه یانم نه کا
 تا له سروشت دُنیا نه بَم
 قه له مه کهم

هه ر له دهستم دایه و
 ده نووسم

تا ئاسوودهیی هه وره کان
 نه که مه چه تر و سیهه ر
 له سهه ر مه ترسى و دالغه کانت
 تا هه زاران په ريله ی ئاسمان
 نه که مه پارێزه ر و پاسه وانته
 خهوم لئى ناکه وئى شهوانه
 قه له مه کهم

هه ر له دهستم دایه و
 ده نووسم

به سهه ر ده فته ره که شما
 خه و نووچکه که ده مباته وه

له گهل هه وره كان بۆ سهردانت ديمه وه
 له تريفه ي مانگ ده ئاليم و ديمه خوار
 له گهل تنۆكه بارانه داده باريم و
 تـك... تـك

له شووشه ي په نجه ره كه ت ده دم
 له ناو تودا ده تويمه وه و
 وه كوو به فر

خۆ به باوه شتدا ده كه م.

پێوه بوون

ورده ماسی

ده سوورانه وه

- شیتانه -

به داویکه وه

پێوه ببوو

کابرای ماسیگر!

بیولاتی

که نیله

کاتی دئی

به رکازی به هار و به یان ده کریتته وه

به ره و ناسوی نیگام

شنه خوی ده ئالینی

له به ژن و بالام

کوستان و هه وار

دیته سهر له پی دهستی ته نیام

که نیله

له چاوه کانی تودا

نیرگز و ورده ماسی ده ژین

به ده م هه ناسه ته وه

ژیان پیده که نیت و

له سهر په نجه کانتته وه

به فر و کوردستان داده باریت

که نیله

دلته نگی

ده لاقه ی هوده که م داده خا

پاییز

گه ماروی شاره که م ده دا

بيولاتيش

تهختى سینه و

بهرى دهسته کانم

داگیر دهکا

کاتى دهړوى ...

کاتى دهړوى لهلام

که نیله!

بو هه وای مهیل و تاسه

دهروویه ک و دهراویک، خویاه تهنکه بواریک
 له م گيژن و گيژاوه، ئاسووده یی که ناریک
 غه م نیودلی کولیوم، تنگی پی هه لچنیوم
 چوارده وری لی ته نیوم، کوا دهستی داژداریک
 شه پولي درد و ئازار، ده مدا له سینگى زناړ
 لاشه خوری رږژگار، تیم وهرده بن هه زاریک
 له ناو لمبارى زه من، به جیم ده هیلی ته من
 رپژنه و ره هیله و گيژن، ده مشونه وه به جاریک
 پیم وهرده بئ ته نیایى ده مه ژیتى جودایى
 هم ده ده که ی دئ دوا یی، ناخر خودایه چاریک
 شاهه ده کا پیاسه، به ناو بین و هه ناسه
 بو هه وای مهیل و تاسه، شنه ی فیئکی هه واریک

زەمانەى غەمپەرەستى

غەم لە چاوم ھەلى بەست ھیلانەیک بە دەستى
 رەببى بشکى ئەودەستە بو ھیلانەى ھەلبەستى
 بەرچاوم بوور و تار بوو، جیھانم لى نادیار بوو
 ژینم ژەنگ و ژوار بوو، چى بەسەر ھینام ھەستى
 کۆستى کەوى زەمانە، رینگام کەوتە تەنگانە
 لەدەس ئەو ھەمگەژانە کەنگى دینم خەلەستى؟
 کۆترى ئەم ئازارە، ئەو بالئەدە لاسارە
 بەجى دىلى ئەمجارە نیشتمانى سەر بەستى؟
 رەدیفى ھەست رووخاوە، سەر وای تەمەن سەر اوھ
 لەم شیعەرە ناتەواوە ژيان چى ھەم بەستى؟
 سەرى قورس و پى پەتى، ژینى دەرد و مەینەتى
 بەختى رەش و نەگبەتى، چارى نایە بە مەستى
 چاوم چاوگەى ئەوین بوو، مەلى فیرەفرین بوو
 دژى نزمى زەمین بوو، پى شوورەى بوو پەستى
 پەر و بالى پرووکاند، ھىزى ھەستانى لى ستاند
 ئاسوى سەرنجى خنکاند، زەمانەى غەمپەرەستى!

داتاشین

تیشک،

ته مگرتوو

ئاسۆ

ویلی ره نگیکی لیل

دارتیله کانیش

به ریز به ریوه ...

بالات بچوو کتر دهنوین

ریگا و

نسی و

زه مان

له بوونت داده تاشن

ته م و

دارتیل و

ژیان!

یاد

دلی من وه کوو باران
 نمەنمە دادەباری
 ئیوارە که ریڭاوبان
 لەبەر ترپەیی پیی ئەتۆ
 تەر دەبوون
 که تاقگەیی دەنگت
 دەپرژایە ناو دۆلی گیانەوه
 لە دلی منا
 ناقووسی هەموو کلیساکان
 تیکرا دەکەوتنە لیدان...!
 زایەلەیی یادت بوو
 دەزرینگاوه
 لەناو زەنازەنای بازار
 ئیوارە که دادەباری
 باران
 نمەنمە
 وه کوو دلی من...!

هیز

چاوه کانت دهم سووریننه وه
له سهر ئهم مه داری نه هاته

وه کوو

هه ساره یه کی شهیدا

دهسته کانت

به لام

دهم دوورنه وه

به ئاسمانی ئهم ولاته

بو هه تاهه تا !

بۇنى بەيبون

ئاويىتەي رۇژئاوا ...

زەردى زەردەپەر دەگرى دلم

ئىوارە

دەشىۋىنى ئاسۋى دوورم

پەرۋوشىكى نارنجى ...

لە ھەر چوار لاوہ

گژەبا

ھەورەكانى دلتەنگى رادەمالى

بەرەو ئاسمانى سىنە و

تەنگى گەرۋوم دەتاسىنى

شەوانە،

مانگ

بۇ سىماي ونبووى خۇي دەگەرئى

لە چالاوہكەي تەنيايى مندا!

ئاويىتەي دلتەنگى ...

دەلىي لە خومى پايىز دراوہ دلم

بەرەمەي بارانىكى نامۇبە

دەرژىتە نىو ھەستم

دويىنى و پىرىكەي ئەمن و تويان

له سهر نووسراوه
 ٺهه زهرده گه لايانه وا بهرده بنه وه و
 ده بنه پيخوستي ريواران
 تو بلي گه لايه كي هه ستم
 جي نه مابي له تويي
 ده فته ري يادداشته كاني شهوانه ي شاعيري كدا؟

ٺاويته ي غوربه ت ...
 بوني بينده نكي ده گري دل
 بيكه سي،
 ده بيته بهرگي بهرم و
 ٺاواره يي له پيم ده كا
 وه ك پيلاوي پياسه
 ره شه با، روزه كاني ته مه ن ده پيوي و
 شهوانه ش ته نيا
 خوم له بيره وه ري ولا تي كدا ده بينمه وه
 كه خه ري كه بوني به يبون و هه لاله
 له بير بكا...!

پايزه، ناموييه گولم
 غوربه ته، ته نيا ييه مه نزلم
 ده تويته وه ...

داده باري ... داده باري دل...!

دارستانی دەستەھەلو اسراوہ کان

بۆ کویم دەبا؟
 بۆ کویم دەبا؟
 ئەم چارەنوسە بێ لەغاوہ
 گیان، گلارای
 کام دەشتی درۆ و
 ھەناسە، ھەلداشتە ی
 کام ھەلەتی رژدی ژین دەکا
 دلێ داماو، بێ دالغە
 دەسخەرۆی دەستی دەمامک و دەھۆ و
 سەری سەرسام، بێ دالدە
 لەبن چەتری غەدری دایک و مامۆ
 بەرپیی جولجەتای کامە ئەوین دەکا؟
 وا ئەوین ...
 لە بارە گای کبیریایی یەزدان
 کەوتە خوار و
 بە دەم دەنگۆی ھەندئ ژنەدۆمی دەمپرووتەوہ
 بوو بە گالته جاری
 گشت ھەرزە کاری شار
 سالگاری تەمەن

هه موو بهرگه کاني هه لوه رين و

به دهم ره شه بای ږوژگار هوه

که وتنه

قوولکه و چال و قوژبني ناديار!

بو کويم ده با؟

بو کويم ده با؟

نهم چاره نووسه بي له غاوه

بو کويم ده با؟

وا ژيان

دوايين خه لووزه کاني دامرکا

مه رگ

ته پلي بي ناماني خوځي کوتا

ريگه راهات

به هه ناسه ي بي تاسه ي ږيواران و

بي چرکه

زه مان

به سينگي ديواري نه فره ته وه

داکوترا

بو کويم ده با؟ بو کويم ده با؟

نهم چاره نووسه بي له غاوه

بو کويم ده با؟

ناخو که ننگي

گولله يه کي ويل

ئامانجە كەي دەيىكى

لە كۆلانىكى بەربەستى پرتەنبايدا؟

كەنگى رنوى رىك و كين

بەسەر رووحدە ھەرەس دىنى

لە تراو كەيە كى دوورە دەستى پرتاشنايدا؟

بۇ كويىم دەبا؟ بۇ كويىم دەبا؟

ئەم چارە نووسە بى لەغاوہ

بۇ كويىم دەبا؟

ئاخۇ كەنگى

قۇل دەبىتە پەتى قەنارە و

سەرى راماو

بەرە و دارستانى دەستە ھەلواسراوہ كان

ھەلدەبىرى؟

كەنگى

خوين لە رەنگ و بوى خەستى خوى

دەبىتە غەوارە و

سینگى بە ناراو

بە خەنجەرى خەيانەت ھەلدەدرى؟

چاوەرپى ئەم چارە نووسە بى لەغاوہ

ئاخۇ كەنگى...!؟

بوون و نه بوون

هه‌لوه‌دای نیو هالای هه‌ناسهت ...
نوقمی نه‌نییه‌کانی خودا ...
له بوونت
رادهمینی دلم
له نه‌بوونت
داده‌خورپی
ته‌نیاتر له مهرگ و
تاوانبارتر له زه‌مان
وه‌ک دوندیکی سه‌ربه‌ته‌م
له‌ئاست راستی
له‌تاو بزر کردنی ئاسمان !

شنيان

ئەتۆ شنيای و
 دلّی من
 بە دەم شينەوہی پیکە نینی تۆوہ
 کہوتە ناو
 مەتە لۆکە ی مە دار یکی بی پسانەوہ
 ئەتۆ شنيای و
 دلّی من
 بە دەم کەرویشکە ی لەنجە ولاری تۆوہ
 کہوتە ناو
 شە پۆلە کانی گەرداویکی بی ئامانەوہ
 دلّی من
 وە کوو
 وردە ماسی ناو حەوزە کان
 -روحسووک و سادە-
 ھەر ئەوینداری ئەو دەستانە بوو
 وا لە سببەریان دە ترسا و
 وینە کە ی تۆی پی تیکدە چوو

- ږو حسووک و سهر خوښ -

هر له خهرمانه ی ئه و مانگه ده هالا

که تریفه پوښ

ده گهل خه یالی تو ده که و ته سکالا

دلی من

وه کوو باران

نهرم و هیډی داباری

وه کوو زهنگی کلیسا

که و ته زرینگانه وه

که تو شنیا ی و

بلووری بزته نواند

وه کوو دهنکه کانی هه ناریکی درزبردوو

ورد و

دانه دانه

پژایه سهر مهرمه رپه کانی حه وشه ی زه مانه وه!

ژيان

شەو

لە چاۋە كانتدا ون دەبوو

لە سەرپەنجە كانتەو

باران دادەبارى ...

پۆلىك رووناكى

لە ھىلانەى سىنگتەو

ھەلفرىن و

لە ئاسۆى لىۋە كانتەو

ژيان ھەلات !

سات

قه تاریکی دیکه ش هات و رویشت ...!

ژیان

له باوهشی تودا

هر دریزتر و دریزتر دهبوو ...

له شهوی چاوه کانتدا

مهرگ

بی دالده و پهنا

دوورتر و دوورتر ده که و ته وه ...

قه تاریکی دیکه ش هات و رویشت ...!

ناو

گر ده گرن، گلینه کانم
 له گو ده که وی، زمانم
 ته زوویه ک
 داگیر ده کا گشت گیانم
 کاتی گه ره کمه هه موو بزانی
 که تو
 تژی هه تاو و خهون و به یانی
 که تو
 گه لی ورد و ژیکه لانه و جوانی
 نیگام
 به گولووک و په لکه ره نگینه ده خه ملی
 زارم
 بونی به ییوون و بارانه ده گری
 کاتی گه ره کمه
 نه رم و هیدی تژی ترپه و گورانی
 لای ئهوانی دی
 ناوت بهینم
 زور به نیانی ...!

دواهه نار

دهسته گهرمه کانی هه تاو
 - به دریژیایی ئەم رۆژگارە -
 هه ناره کانی هه ویلی هاوسییکه مانی
 پر کردوو له تهنیایی

من،

خهریکه دلم درز دهبا

وهک

ئەم هه ناره هه لگه راوانه

له تهنیایی ئەم پاییزه دا

گژه با

هه موو گه لاکانی دارنیوه

سه رنجم ئەمما

- به دریژیایی ئەم رۆژگارە... -

- تو بلیی

دراوسییکه مان ئەو رازه نه زانی؟ -

له ناکاو

دهستییک دیت و

داره کان راده وه شینیت
 ههناری دلم بهرده بیتته وه و
 سه رنجم
 شیتانه راده کا
 مندالان
 له کولان
 هاواری
 ههناری ههرزانیانه و
 گژه با دئ
 گژه با دئ و
 گشت شته کان
 ده پیچیتته وه ...
 گژه با دئ و
 رازی ته نیایی من و
 ئەم دوا هه ناره
 له ناخی ئەم پاییزه دا
 بو هه تاهه تا ده شاریتته وه!

تراژیدیای ته نیایی

تورت و پرووکاو

ته ره و په شوکاو

به ته نیا

له بهر ره هینله

به ته نیا

له بهر رنوو

به ته نیا

له بهر باران

نوقمی نامویی و گومان

شهواره له بهر تیشکی چراکان

به ته نیا

له بهر ته رزه

به ته نیا

له بهر تاوان

به سته زمان و راماو

بیده سه لات و داماو

ده سخه رۆی دهستی دهوران

چاوه رپی چاره نووسی دؤراو

لئیل

له بهر باران

تەنیا

لەناو مژودوومان

تورت و پرووکاو

تەرە و پەشووکاو

بەتەنیا

لە ھەمبەر ژیان

بەتەنیا

لە ھەمبەر ھەموان!

شهوانه

ٺه سـٽـيـره ده جـريـو ٽـن شـهـوانه به چهـاوه
 به نـدي دل ده له رـزيـنن بهو سووسه و چـاوه پـاوه
 مانگه شهوي رپوت هـلـدي به ٺـاـشـڪـرا له ٺـاـسـمان
 رپوي وهڪ مانگه شهوي تو خه رمانه ده وري داوه
 شنه خوي ده ٺـاـلـيني له به ٺـنـي دار و شـيـنـڪه
 شانهي به په لڪي ههور و پرچي شهوا كيشاوه
 له تاريڪي ٺه م ڏولـه، له بيـدهـنگي ٺه م چولـه
 سرتو و جريوهي ژوانه خوي شهوي راوناه
 ٺاگري سوور ناراهو بو ڪيو وهڪ چراي چاوه
 ڪوستان له کاتي خه ویش ههر به پيوه ويستاوه

تەرحى داھاتوو

ھېلىك رابردوو دەبات
 ھېلىك رووناكى دەھىنىت
 نىسىھەك لە بووللدا نوقم دەبىت
 نىشانىك
 ھەتا دوو بەيانى دىكەش ھەر دەمىنىت
 مەدارىك ھەموو سەرنجەكانت وئىل دەكا
 خالىك ھەموو دەورانت دەبەستىتەوہ
 ھېلىك ...
 لەسەر دەستى ژيان دەتويىتەوہ
 خەونىك ...
 بەرەوروى ئەبەدىيەت دەبىتەوہ
 چەترى برۆكانت
 كە سىبەريان
 لەسەر بوون و نەبوونم ھەلداوہ و
 نىوچاوانى بەرزت
 كە لەئاست ئاسمان و چارەنوووس راوہستاوہ
 چاوہكانت
 كە تارىكى رۆژگارم دەنوئىتن و

دوو هیلی کوم و لار ...
 به لام نا ... نا
 قه له مه کهم داده نیم
 وینه کهت ناکیشمه وه نه مجار
 تهرجی داهاتووم تیک نادم
 شیوهی بوونم ناشه مزینم
 حه ز ناکه م
 سیامه شقی هه له و ناراستی بکه م
 حه ز ناکه م
 په پووله ئاسا له خاچی ده فته ری شیعریکت بده م
 پیم خوش نییه
 شوین و کات، هه ست به بوونت بکه ن
 باران و با، ده ست له شیوه ت وهر بده ن
 پیم خوشه هه روا- نه رم و هیډی-
 وه کوو خو ت
 هه ستی زه مان بخووسینی
 وه ک هه میسه
 سه رنجی ساته کان برفینی
 پیم خوشه خوشه ویست و ده لال
 وه کوو خو ت بمینی
 رووناک و دره وشاوه
 وه ک هه میسه، وه ک ئه وین و ئه به دیه ت بنوینی ... !

چارەنوس

لە شوینیکەووە

درەنگ یا زوو

دەبێ بگەریمەووە

لە شوینیکەووە دەبێ

بەری ئەم ھەموو تاوانە بگیری

درەنگ یا زوو

دەبێ

پنۆھندی ئەم گشتەھەلەییە بپچری

تاکە

تاوانی ھەلەیی میژوو

ھەلەیی کۆمەل و

کەسوکار بدەمەووە...؟

نابێ ھەروا

دەستەوئەژنۆ دابنیشم

دەبێ کاریک بکەم

لە شوینیک

راوهستم و
 ئاور له دواوه بدهمهوه
 درهنگ یا زوو
 چاره نووسی نووسراو
 له روخسارم بسرپمهوه
 ناکری بو هه تاهه تا
 به سهر بهندی هه له ی ئیوه دا برۆم
 له دهراوی ده می ئه وان بخۆم
 ده بی ریگای خۆم
 داهاتوی خۆم
 چاره نووسی خۆم
 به دهستی خۆم
 سه رله نوی بنووسمه وه
 ده بی برۆم
 ئه و چاره نووسه هه له یه
 له روخسارم بسرپمه وه
 ده بی بگه ریمه وه
 درهنگ یا زوو
 له شوینیکه وه ...!

گەرانه‌وه

ئەگەر تا ئەو رۆژە،
 ھەناسەم بتوانی لەناو خۆیدا
 شنەى شەمال و
 بونی جیژوان
 ھەلبەگري ...
 ئەگەر تا ئەو رۆژە
 دەنگم بتوانی لەناو خۆیدا
 قاسپەى کەو و
 ھاژەى رووبار
 ھەلبەگري ...
 ئەگەر تا ئەو رۆژە
 بارانى غەریبی
 دوایین پشکۆی
 ژیر چەتری ئەوینمی
 دانەمرکاندبى
 لافاوی توورەى ناھومیدی
 ئاخیرین ئەستوندەکی
 گیانمی
 تیک نەقرماندبى
 من ھەر دەگەر پیمەوه

ده گه ۱ریمه وه ئه و رۆژه و

چاوه کانم

به دیتنه وه ی نیشتمانه که م

دیسان هه لدیته وه

ده گه ۱ریمه وه ئه و رۆژه و

دایکم

له گلۆپی زهردی چاوه کانمدا

بینکەسی مات و

ته نیایی که سیره م ده دۆزیته وه

جلوبه رگم

هیشتا

بۆنی به دفه ۱ری مندالیان لی دی و

ئه و کوره لاساره که ی دویتیی خۆی

ده ناسیته وه

گه لیک ههستی ئاوریشمین

هه لده به ستین پیکه وه

گه لیک ورده نیگا و سه رنج و

بزه ی زهرد و سوور

ده گۆرین پیکه وه

ئینجا رۆده نیشین

که رۆنیشتین

بۆ دایکم و دهسته خوشکانم

بۆ کچانی چاوره شی نیشتمانم

باسی غوربە تی خۆم و
 ئاشنایە تی تو دە گێرمەوہ
 پینان دە لیم:
 لەوئی، لە غوربەت
 لە پال پیریتزنی مەرگ
 کہ هەموو شەوئی
 تاریکی و تەنیاپی
 بو دە کردم بە بەرگ
 کچیکی چاوگەشی بیگانە
 ئاشنای چاوە کانم
 ئاشنای پیکەنین و گریانم بوو
 پینان دە لیم:
 لەوئی، لە غوربەت
 لە دوورترین دورگە ی دنیا
 لە تالترین تاراوگە ی تەمەن
 کچیکی دەست و دل ناسکی بیگانە
 وە کوو تو دایە
 شەوانە بېشکە ی ئازارمی راژاندووہ
 تەمی تاریکی و تەنیاپی
 لە تەنیشتم تارانددووہ
 فرمیسکی ماتى غەریبی و
 غوباری خەستی ماندووپی
 لەسەر روخسارم رەوانددووہ

دایه ئه و شهوانه
 ژووری ته نیامی
 پر له جریوهی چوله که و
 قاسپه ی که و
 گمه ی کوتر کردوه ...!

به لام ...
 ئه ی کچی چاونه رمی بیگانه
 من رۆژی هه ر ده گه رپیمه وه
 وا نه زانی که سپله و ده سخه رۆم
 ببووره که وا غه ریب و ته نیا ده رۆم
 من هه ر له مندالیمه وه
 له وئی، له بن به ردی
 دلم به جیهیشتووه
 ئه ی ده ست و دل ناسکی بیگانه
 وا نه زانی که سپله و ده سخه رۆم
 ببووره که وا غه ریب و ته نیا ده رۆم
 من هه ر له مندالیمه وه
 له وئی، له ئاوا ییه ک
 دلم تیکه ل به خیزه لانی
 کانیوان کردوه!

رهگ

مانگ ته نیا

رهنگیک

له ههتاوی نیشان داوه

سبهینی

ئهوی دهمیینی؛ ههر ههتاوه!

ئەوان ناتوانن بتدۆزنه وه

له كه له بهری
 كات و شویندا
 ده تشارمه وه
 له ناو چركه چركی زه مان ...
 له په نا و په سیوی په یقه كانا
 حه شارت ده ده م
 له بیده نگی بنی زمان ...
 ئەوان ناتوانن بتدۆزنه وه
 ده ستیان پیت راناگا
 له هالاوی هه ناسه دا
 هیلانه ت بو چی ده كه م
 له ناو ترس و تاسه و دلّه خورپه
 بو ت له بواری
 گر و بروا ده ده م
 به ریگهی ئەوین و ئازادیدا
 ده تپه ریتمه وه ...
 به ناو ده ماره كانمدا به ری ت ده كه م

لە بەرامەى بارانت دەپژینم
 لە بۆنى بەیبوونت وەردینم
 لە بیرەوهرى بەھارا دەتروینم
 بە بالى بەیانەووت دەلکینم
 ناھیلّم

ئەوان دەستیان پیت رابگا
 نەفرەت

دەکەمە پەرژین و دیوارت
 ئەوین بە ئاوەدانى و شارت
 ئەوان دەستیان پیت راناگا
 من تۆم لەناو

گریان و گالتە و گۆرانى
 لەناو گەراى ژین شاردۆتەوہ
 تۆم لەگەل رووناكى و
 ئەبەدیيەت و زەمان خواردۆتەوہ
 ئەوان ناتوانن بتدۆزنەوہ

دەستى زۆردارى

چەندى دريژ بى

ناگاتە ئالای دلدارى

بالای بروا

گەلینک لە ھاواری مەرگ بلیندترە

ئالقیەى ئەوین

لە کۆت و زنجیر گەلینک توندترە

ناهیلم

ئەوان دەستیان پیت رابگا

بۆ ھەموو شویتیک

لە گەل خۆما دەتەم

بۆ پرسە و نیوشار و ژوان

تەختی خەو

ژووری تەنیا یی و

تەنانەت بۆ بەر باران

لەناو ھەموو شتیکا

جیگات بۆ رادەخەم

لەناو پەیف و

ھەناسە و ساتەکان

ناهیلم

ئەوان دەستیان پیت رابگا

من ناوی تۆم

لەسەر تەویلی مەرگ و

دلی داربەر وودا ھەلکۆلیو

چارەنووس و داھاتووی تۆم

لەسەر دەستی خەلک و

لەناو دلی خودادا بینوہ!

خەۋنىكى دىكە

بە يانى،

لەسەر دەستى خەۋنىكى دىكە

لە خەۋ ھەلدەستىم

بەرەۋ ئاسۋىيەكى دىكە

دەرپۆم و

ھەلبەستىكى تازە

ھەلدەبەستىم

ئەۋرپۆكە ھۆدەكەم

بە ئاورىشىم و ھەۋدا

تەنراۋە

ئاسمانى كەۋە

ۋەك بانىكى بەرپىۋار

لەسەرى ۋىستاۋە

ئەۋە خەۋنە يا درۆ؟

شەۋە يان رۆ؟

تۆمەز

خۆم يان زەمانم لى گۆراۋە؟

بانگى باب و برا

دايك و دەستەخوشكانم دەكەم

دەنگم بۆ خۆم دەگەرپتەۋە

بۆ سۆله کانم ده گهریم
 ده گهل جووتیک سۆلی دیکه
 ئالووگۆری پیکراوه
 ههر چهن ده کهم
 ناچنه وه پال یه کتر
 له هه وشه که مان
 پیریشنیک
 دیت و ده چیت
 لئوه کانی ده کورۆژی و
 سۆله کان جووت ده کا
 پرته و بۆله یه تی و
 ده نگ له گه روویدا تاساوه
 سه رسام و پینه تی
 به ره و ده رکه راده کهم
 له بن پاساره که ی سه رده می منالی
 ژنیک ویستاوه
 به ره ورووم دئ و باوه شی بۆم ده کاته وه
 خه رمانه که ی ده وری رووی
 له خه رمانه که ی مانگی روخساری دایکم ده چی
 به لام ره نگ ورووی ... !
 ئه وه مه رگه جاربه یا کاره ساتی ژین
 ئه وه نه فره ته یا عیشق و ئه وین
 تۆمه ز دنیا

تەننەت ژيانم لى گۆراۋە؟!

ئەو بەربەيانە

لەسەر دەست خەۋنىكى دىكەم پىيە

لەو سەرئانە ھەتاۋىكى دىكە ھەيە و

لەو نىزىكانە رۆژنىكى نوى بەرپۆھيە

تازە ژيان

ئەو راستەرپىيەى جاران نىيە

كە پىيدا دەرۋىشتى

ئىستە ژيان

ئەو خەۋنەراستەيە كە تۆ ۋەدى دەھىنى

ئەو خەيالە دوور و درىژەيە

كە تۆ دەخولقىنى

بە ھەر چەشنىك

بە ھەر چاۋىك

لە ژىن بروانى

بەو چەشەنە

بەو چاۋە دونيا دەبىنى

ئەۋرۈكە خەۋنى رىگا

خودى رىگايە و

خەيالى چوون

بوونى لەدوايە

ۋەھمى دۆژەھ

سووتمانە و

وههمی بهههشت

سهوزهلان ... !

دوراندن و سهرکهوتن

له دهروونی تو دایه و

چاره نووس و چاووزار

له کهشکهلان ... !

ئیستا چیت گه ره که

ژیان ئه و شتهیه

گریانه یان پیکه نین؟!

گالتهیه یان گه مهیه؟!

ئه و بهر به یانه

له سهر دهست خه و نیکی دیکه م پییه

له و سهرانه هه تاویکی دیکه ههیه و

له و نریکانه رۆژیکی نوی بهر پیوهیه ...

ئه و بهر به یانه ...

ژوان

لە بیرم بئی
 دەفتەری دلتەنگیم بینم و
 سۆلەکانی غەریبیم بکەمە پئی ...
 دەستی بیکەسیم بگرم و
 لە گەل تەنیاپی بکەومە رپی ...
 لە بیرت بئی
 پەرۆشەکان
 بیچچییەو لە ناو پریاسکە یە کدا
 دلە خور تە کان
 لە سووچیککی بەردەست دابنئی و
 حەز و رازە کان
 بشارییەو لە ناو سەرنج و سیما
 لە بیرم بئی
 نامە کەت بنیمە توئی دلّم و
 ناو نیشان ت لە سەر تەو یلّم بنووسم
 یاد ت بە بەرامە ی باران بسپیّرم و
 ھەرگیز ھیلی گۆناکانت
 بە کیشانەو ھەشەمزینم ...
 لە بیرت بئی
 ژوانیککی نیانم بوّ بینئی و

چه ترنیکیش بو بیکه سیم

قرتاله که ی نیگاشت

هه میشه پر بی

له سیوه لاسووره ی ئه وین و

هه ناری قه له شیوی هه ست و

هه تاوی ئیمان و بروا ...

له بیرم بی

باغیک بیره وه ریت بو بگیرمه وه

ته کمیشیکی خوزیا کانت بکه م

پرچی ئاواته کانت دابهینم و

له سینگی خوشه ویستیت

گولی به خته وه ری بده م

خوشه ویستی نه که مه داوی دیلیت و

سه ربه ندی رزگاریت بی ئه وینم

له بیرت بی

هه رگیز به ته نیا جیم نه هیللی

له بیرم بی

بو هه میشه، توم

هه ر له بیر بی ... !

ئەرک

دە زریباری زیڕینی تاودا
دەیشووشتن پەلکی دارەکانی
بە رۆژ و

لە شووشەى تیشکی دەگرتن
گەلاکان و گولۆوکەکانی ...
شەوانەش تا درەنگان
ورده‌حه‌زی سپی دەهۆندەوه و
دەیدا

لە سینگی سبەینیی ساواکانی
تا ئەرخەیانیی سروەش
خەوی سووک نەدەکرد
قەت چاوی لە ئاسۆ
تاریک و دوورەکان

هەلنەدەگرت

باغیک ئاوا بوو بو دارەکانی ...

پەرژینیک

شەو و رۆژ

-بە گیانی درکاوی و دلێ دەرزیناژن-

دەپەرژایە سەر

گول و پنچکەگیا و دەور و دووکانی

ده بوو به چقلی چاوی نه یاران و
 ده پیاراستن له پیشیلی
 پشيله و گورگ و ریوی
 باغچه و بیستانی ...
 پارووی نیوزاری خوی گل ده داوه
 مه لیک و
 له ترسی چنگی هه لؤ و باز و
 چه پوکی له ناکاوی
 چاره نووسیکی برسی
 په روپوی ده کرده چه تر و په نا
 بو زهر نه قووته کانی ...

ولایتیکیش

دهستی

به سنوره کانیدا ده هینا و

تا له سرووشت

دلنیا نه ده بوو

خه و نه ییده برده وه

که ده خه و تیش

ده بوو به هه ور و

بو سهردان به ئاسماندا ده هاته وه ...

ئه منی بیولته تی بیولاتیش ...

شه وانه

تا سرووشتم له خه و نه ده کرد

تا سنووره کانم نەدە گواز تەوہ

دلنیا نەدە بووم

ئەوسا

ئییوہ و

ھەموو کوردستانم

لە تویی ئەندیشە یە کما دە پیچا و

دە نوو ستم

بەربە یانیش

بە گەرووی گۆرانییەکی سەوزدا

ھەموو باغ و پەرژینەکان

ھەموو مەل و ئەشکەوتە بەردینەکان

ھەموو سنوور و ساواکانم

ئییوہ و

ھەموو کوردستانم

سەربەست و ئازاد

ھەل دەفراند

لە ئاسمانی خەونەکانم ... !

ٺه و شهوه مانگ چي ده گوت

ٺه و شهوه زريبار،
 هه موو شه پوله کاني هه لبري
 سه ده فه کاني ناودلي شارده وه و
 ورده ماسييه کاني
 به ڀڀي ده ريار دووره کان کرد ...
 له سه ده ستي وان و ورمي
 به ستي هه ناسه و
 عيشق به ته نها
 له بيشه لانيکي ته مگر تو ودا
 رايده کرد بو هه ر لايه ک ...
 ٺه و شه وه دارستان
 خوي به داوه ل دا پوشي
 هه موو ٺاڙه له کاني
 له ده ور يه ک کو کرده وه و
 به تووله ڀڀي برووسکه دا
 گه لا که سکه کاني
 له ژوواني شه وانه ده گه ل شه وبا
 گه رانده وه
 له بناري نه بزوتن و بيده نگيدا
 سرووشت

بۆش و بەتال دەبوو لە بوون و
 بەتەنھا مەرگ بە ھەرپر و گێف و ھەرا
 لە پیندەشتی ژیندا
 دەکەوتە ملوومۆ ...
 شەوانە ئاسمان، لە ریگەیی سنورەوہ
 پەلە پەلە، ھەورەکانی پەراندەوہ
 چەم و رووبار، ئەم ولاتەیان بەجیھیشت و
 لەناو گلینەیی چاوەکانی سولەیمانی و مەھابادیش
 ئەسیرینی ئەوین و ئازادی پەنگی دەخواردەوہ ...
 ھەر ئەو شەوہ
 دۆلەکان پر بە تاریکانی گەرروویان
 ھاوار و زریکەیان لێ ھەستا
 مەلەکان بە تاسەیی ھەلفرینەوہ
 بێ بآلی سەربەستی و سبەینێ
 سەریان دەناوہ
 دوای ئەو شەوہ... تۆ بیڕەدا نەھاتی
 باران-تەنانەت- ئاوپی لێرە نەداوہ ...
 ئەوشەوہ مانگ
 بەسەرھاتی چی دەگێراوہ
 بۆ تریفە و کانی
 ئەو شەوہ مانگ چی دەگوت
 پەریزادەیی شازدەیی مارس و
 کەنیلەکەیی نیو ھەور و خەیاڵ و گۆرانی...؟!

تابوتی دویئی

هر به و رییه دا که پییدا هاتین پیکه وه

ده گهریمه وه

ده گهریمه وه و تازه ئیتر هر گیز ئاور ناده مه وه

ده چمه وه ناو تابووته که ی ته نیایی دویئیم و

به ناخی حه سرهت و خوژگه دا روده چم

چاو له ئاست داهاتوو دهنوو قینم و

ده ست له به روکی ئاسمان ده که مه وه

ده گهریمه وه و تازه هر گیز

نه باو هس له ئه وین وهر دینم

نه خو له به ژنی شنه ده ئالینم

نه مانگ و کانی ئاشت ده که مه وه و

نه گه له ئاسکی ئاوات

له چنگ راو چیان دهره وینم

با دۆله کان له کپی و بیوازی خویندا

هر باویشک بدن و

رووباره کان بی مه به ست ری بکه ن

ده گهریمه وه هر به م رییه دا

که بۆنی هەناسە و بارانە کە دەنگتی گرتوو

هەر بەم ڕێبەدا

که ئیستاش بۆنی سملی دەست و

یاسی سینەت لە خاک و خۆلی نیشتوو ...

دەگەر پیمەو بە کەنار ئەم هەموو یادگار

که لەسەر روخساری رۆژگارم

بە جیماو

بە کەنار کە لاوەی ئەم ئەوینە دۆراو

که بەسەر دل و گیاندا

هەرەسی هیناوه ...

دەگەر پیمەو هەر بەم ڕێبەدا

که پێیدا هاتین پیکەو و

دەچمەو ناو تابووتە کە تەنیا یی دویتیم

را دەکشیم

سەر دەنیمەو سەرینی تەنیا یی و

لە پال سۆبە ی ساردی حەزە کانم

بە بێدەنگی و بێ مەرگی رادەهێم ...

دلەم دەنیمە ناو بێشکە ی ئازارە کان و

قوفلی ئەم تابووتە قایمتر لە جاران

کلۆم دەکەم

کلیلی ئەم رازەش بو هەتا هەتا

لە بنی هەست و زماندا

حەشار دە دەم.

بمکه به نیشتمانت وهک تازه کویله داری

شیتخانه که ی دلی من شه پۆل ده دا به جارئ
 ده ستت له بو ده گپری و به ناسته م دیته خواری
 دل پی دینیته په یژهی پرچی شهوی درپژت
 ده ستی تکا هه لدیتی و له مانگی رووت ده نواری
 شنهی هه ناسته ت دیت و له م ده شته ده میژینی
 ئەوسا دلیم راده کا ... ههروه کوو شیت و هاری
 به جووت دوو ئەستیره ی رهش هه لدین به روژی وا گهش
 کهس سیحری وای نه دیوه ... له هیچ دهور و روژگاری
 رووژهی بزهت سه ره تا ... هه ناری دل له ت ده کا
 په پووله ی نازت له دوا ده گری گو شه ی گولزاری
 والایه باوه شی من ... ئالایه ئامیزی تو
 بمکه به نیشتمانت وهک تازه کویله داری
 بهرگی غه زه ل ده دوورم بو به ژنی گولزرافت
 نازناوی بهرزی جوانیت تا کوو ده گاته شاری

كەنیلە

كەنیلە

بەناو مەزرا و مېرگولاندا ھەلدەھات

ھەتاو

باسكى رپوتى رادەخست

بۇ بسكى بلأوى

شەمال

دەستەوداوين

بەدوايدا دەھات و

تېشك دەئالا

لە بەژنى زراوى

كەنیلە

بەناو مەزرا و مېرگولاندا ھەلدەھات

لە بەرۆك و باوھشېھوھ

بۇنى بەبىوون و بېرەوھرى

بەسەر پېندەشتا دەپزا

سرۇھ

ھەناسەى سېيەكانى

هه‌لده‌مژی و

سروش

که یلی سه‌رمه‌ستی

ئه‌وین و ئازادی لی ده‌رژا

که نیله

به‌ناو شینکه و سه‌وزه‌لاندا

هه‌لده‌هات

چاره‌گه‌نم ده‌شنایه‌وه

له‌به‌ر که‌رویشکه‌ی له‌نجه‌ولاری

که وهرزیر

ویستی ئاره‌قی سه‌ر ته‌وئیل و

سینگگی تووکنی

به‌سروه‌ی هه‌ناسه‌ی بسری

دروینه‌وان

ده‌ستی دایه‌ داسی سه‌رنج و

که‌وته‌ دروینه‌ی

دلۆپه‌شه‌ونمی ناز و نیگای ...

له‌کلۆریی ناو پیره‌داریکه‌وه

من چاوم تیوه‌بوو

که نیله،

به‌ناو بی‌شه‌لاندا هه‌لده‌هات!

ههستیار

ئاسمان به دوای
 نووک و نه هایه تی خویدا
 ویله له نیگاما
 کاتی که تو هیشتا
 پشتی نه هاتت نه شکاندوو
 مه له کان
 له هه موو لاه
 هاتوونه ئیره
 چ جریوه جریویکه
 له سه ره پی دهسته کانم
 کاتی که من هیشتا
 به رکۆزه ی
 ئه و کراسه م نه ترازاندوو
 وشه کانم
 چ به لایه کیان به سه ره هاتوو
 که وا بروایان

به رسته کانم نه ماوه

پیتته کانم بوچی

له ئالقهی وشه دینه ده ری

چونه کهوا

هر به که بو خوئی سه رمه ست

ده چریکینی

به هزاره دنگ و

ده پشکوی به هزاره رنگ

لنوم خو هیشتا

لنوه کانی توئی هه لئه مشتوو ه ...

لینگه ری با

له پی دهسته کانم

هیمتترین هانا بی

بو ئه و بالنده لانه وازانه

مه هیله ئاسمان چیدی

ویل بی له نیگاما و

لینگه ری با

زارت ماچ بکه م جاری

تا خه لکی دیسان

باسم بکه ن

ناوم بهرن وه ک

ههستیاری!

گری بوون

گـولـه كـهـم! وـا دـلـه كـهـم داخـور پـا
 بـه بـزـهـت، هـهـسـتـى دـهـر وون داکوركا
 بـه دـهـسـى پـر كـه چـه مـوـلـهـت لـيـنـام
 گـرـى بـوونـم وـه كـو وـزـا و دـامـر كـا

بانگه شه

به یان
بانگه شه ی پرووناکی ده کات
ئاسمان
بانگه شه ی بالنده و
چاوه کانت
بانگه شه ی شادی
له بهر ده رگانه ی مهرگدا
ئیمه ش، بانگه شه ی تو ده که یین
ئهی نازادی!

تەنیا ئەوین پېشەنگە

زوو که ههسته درهنگه
 تیکۆشه کاتی جهنگه
 بهیانه رۆژ رۆوناکه
 ئاسۆ ئەمما دلتهنگه
 ههزاریه و بهدبهختی
 زۆرداریه زه بهنگه
 شهیتانه بۆته ریبهر
 خوداش چه تتا دلتهنگه
 شه رابی خوین دهخۆن وان
 وازیان له ژار و ژهنگه
 دنیا بۆته که لاوه
 تژی شین و شه رهنگه
 ژیان هه موو ئاژاوه
 ئاسووده یی بیدهنگه
 عیدالته هه ر ناویکه
 دوو هاوچه شن هاوسهنگه
 به رابه ری کوا هه یه؟

دروویه یا جه فه ننگه؟
 بوته هه تاومان نه فرهت
 خوشه ویستیش ئاونگه
 درو بوته باوی رږوژ
 دز خاوه نخوان و ره ننگه
 راستیش تال و ته نیایه
 مندالیکی ده به ننگه
 گهر پیته خوشه رزگار بی
 تیکوشه کاتی جه ننگه
 نازادی زور لاساره
 یاریکی شوخ و شه ننگه
 هیوا هانده ری ژینه
 ئامانج وهک شیله ی هه ننگه
 ریگاکه ت رینومایه
 ته نیا نه وین پیسه ننگه
 پینووسه که ت ئالایه
 نه ندیشه که ت تفه ننگه
 دهستی یه کتری بگرن
 دوو به ره کی زور نه ننگه

خەبات بکەن بۆ ولات
 کوردستان مات و مەنگە

زوو که هەستە درەنگە
 تیکۆشە کاتی جەنگە
 بەیانە رۆژ رۆوناکە
 خەونی ئاسۆ گزنگە

راوه دووی خه ونه کانت ده ئین

دهست ده نینه ناو دهستت و
 که لپ و ددان له دلت وهر دینن
 باو هشت بو ده گرنه وه و
 خه نجه ره که یان
 له سه ر پشتت ده چه قینن
 باسی به رابه ریت بو ده کهن و
 پارووی نیوزارت ده رفینن
 بوو کی نازادیت بو ده نوینن و
 سیبه ری هزره کانت ده تارینن
 شوین پی هه ناسهت هه لده گرن و
 راوه دووی خه ونه کانت ده ئین
 ته ماح له عومر و له ژیانته ده کهن
 ته ماح له نامووس و ویزدانت ده کهن
 چنگ له دلت وهر دینن
 ئابلوقه ی ژیانته ده دهن
 هاشاول بو خه وه کانت دینن
 په لاماری بزه کانت ده دهن
 سیپه بو سیبه رت داده کوتن
 شه و و روژ سیبه رت لی ده گرن
 له ناو خوشتدا لیت ناگه رین
 له په ستیویکی ته نگت ده خزینن

لەناو ناخی خوۆتدا دیلت دەکەن
 گەمارۆی گۆرەکەشت دەدەن
 دەترسن دەترسن...
 لە گۆرەکەشت دەترسن
 دەترسن نەکا شەویک
 لەناو خەویک
 کەسیک بە ئاستەم سەربجوولینى
 بە ئاماژە یەک
 درزی پووناکی بورووزینى
 بە ھەناسە یەک
 دابی ئەوین دابھینى
 گەرای خوۆشەویستی بنا و
 تووی رزگاری بچینى ...
 دەترسن دەترسن ...
 لە ئاوەرۆ و ئاودەسخانەکانیش دەترسن
 لە دارتیل و داوەل و لە گۆرەکانیش دەترسن
 لە تو، لە ھەلم و لە ھەودا
 تەنانەت لە خوێانیش دەترسن
 " دەترسن نەکا
 پشکۆیەکت
 لەناو دلدا حەشار دابی
 دەترسن نەکا
 لەسەر لیبوت

گولوشه یه ک به جیمایی^۱
 وات لیده کهن نه گهر رۆژی
 توانیت له سیمای خوٚت بروانی
 سل بکهی بیزار بیی نه توانی
 سه رنج و سیمات ده پشکنن
 له رۆژه کانت داده تاشن و
 هه موو نیودلت هه لده کۆلن
 دل و رووحت هه لده کرپین و
 له عومرت کهم ده که نه وه
 سه رنج و هه ستت ده رووشین و
 که ولت ده کهن
 لیت ناگه رین
 له کۆلت نابنه وه
 تا ئه رخه یان نه بن
 که دلت گورخانه یه کی بی ته رمه و
 هیچی تیدا نه ماوه ...
 تا دلنیا نه بن
 که دلت سیویکی کرمۆله و
 له ئاوه رۆیه ک فریدراوه ... !

^۱ شیعری شاملوویه: دهانت را می بویند/ مبادا گفته باشی دوستت دارم
 دلت را می بویند/ مبادا شعله ای در آن نهان باشد.

ئاوارەیی

وشەکانم / گشتیان

تەرە و ئاوارە بوون

تەرەیی دەستی شیعیریکی نەنووسراو و

ئاوارەیی ھەستی

شاعیریکی نوستوون!

پشکین

له ناو که لین و پهستیوی دلما حه شارم داوه
چیتان لینم ئه وی؟
چیتان لینم ئه وی؟
ئیوه ره نگه ههر
چهن پارچه شیعیکی سیاسی،
چهن پهرتووکیکی قاچاغ و
ته نیا چهن وینه یه ک له م و له وتان دهسکه وی!!

رامان

سیمانیکی سارده مانگ،
 هه تاویش ته به کیکی بی تین
 له دوگمهی کراسه کهت ده چن
 ئەستیره و
 شه ویش
 ته نیا سه رگه ردانیکه
 له ناو بیکو تایی چاوه کانتدا ...
 ئەز بوخۆم ده گه رام
 که تو پرسیت:
 سووسه ی چی ده که ی له م نزیکانه ...
 زایه له ی ده نگت
 وه ک خه ونیکی ئەرخه یانی
 دره وشاوه له ناو دوئی گیان ...
 ئەمن سه رسام
 له بهر ئەو ساته مه ییوه دا وه ستام
 له ئاست خۆم و ژیان
 ئەتۆ و جوانی
 له ئاست ئەوین و ئەبه دییه ت رامام ...

پیم خوشه بزنام

ئاویننه یه ک به ره و پرووت راده گرم
 وه ک بیره خه ویکی ئالۆز
 وه ک هه وروبایه کی تیکه ل
 رابردوو
 ئیستا
 داهاتوو

دینه بهر چاوانم

حه زی جاران

مه ودای ئیستا

خولیا ی گه ردوون و

ته بیعه ت تیکرا دینه ژوانم

پیم خوشه بزنام

ده فته ره مه شقه کانی مندالیم

له کوئی به جی هیشتوو ه؟

ئه و رووباره

چه ن ورده حه زی منی نو قم کردوو ه؟

خەرمانان کەنگی دیت و

باران کەنگی

شۆستەى ئەو شەقامانە دەشواتەوہ ...

رۆژگار بەرەو کوی دەچیت و

کئی ئاور لەم ئاویئەیە دەداتەوہ؟

پینم خووشە بزانیم ...

ئاویئەیک بەرەورپووت رادەگرم!

رووداو

چه شنی خه ونیکی ئالووالا
سه رپاک

سروشتی تیدایه

من هه موو رۆژه کانم

بهو رووباره دا

ده رژیته ناو

رۆژه لاتی ده ریا به کی

دره وشاوه و رووناک

ئهو پیکه نی و ته نیا گوتی:

من پیم جوانه

کاتییک باران

ورد و دانه دانه داده باریت

دره وشاوه ده ریا

دلی من

هه موو دهنکه کانی

ورد و دانه دانه

رژانە سەر

مەرمەرەکانی حەوشەى زەمان ...

بەللى گىانە!

ههچ نەبوو

ههچ رووى نەداو

بەللى گىانە!

ههچ نەبوو

ههچ نەقەوماو

تەنیا

رووبارىك روئيوه و

پەپوولەيەك بالى لىك داوہ ...!

گالته جاری روژگار

له چاوم داده باری
 خوشه ویستیت
 دلّم راده مالی
 گژه بای دووریت
 سه رم ده بات
 وه ک گه لایه کی ته نیا ...
 به جی ده مینی
 له سه رسانی غه مه کان
 که بمریت
 وه ک سواله ته شکاوی
 له به رده سستی مندالان ...
 ته مهن،
 گالته جاری روژگار!!!
 نازانی پی بکه نی یان بگریت؟؟؟!!!

لەو دۆلانیە کە...

لەوئ، ئەو گولانیە کە زۆر بیوینە و دەگمەن
 بەسانایی دەست دەکەون،
 ئەو مەلانیە خەونی هیچ ئاسمانی ناتەن
 لەوئ زۆر و زەوەندن،
 لەو دۆلانیە کە ...

نەینی و وردەکاری ژیان لە ناخی بیدەنگیان ئاخراوە
 بە جوانی خوۆرسک و توکوتاتی گەردنکیل
 دەروونیان ئاوەدان کراوە
 سەرپۆشی سەریان

ئاسمانیکی کەوێ روو بە هەتاوہ ...
 مەلەئ تیدا دەکەن وردەماسی ناسکی هەست و
 پەپوولەئ ئالووالای خوۆشەویستی
 لە تەنگی گەروویانەوہ
 هەلدەفرن بە ئازادی

لەو دۆلانیە کە ...

رووناکترین کانیای بیرو ئەندیشە هەلدەقولین...!

لەو دۆلانیە کە ...

پاکترین رووباری ئەوین و بروا بەرئ دەکرین...!

گلکۆ

تا ئاسمان ئاوا
 بینخاوون و ئاواره بیت
 سنووره کانی ته نیایی منیش
 دوورتر و دوورتر
 ده کشیت ...
 وهک په له هه وریکی دهم با
 بینولات و
 هه میشه هه لوه دا
 بلیی کهنگی ...
 له کوی ...
 بتوانم
 گوشه گلینیکی ته نیا
 وه چنگ بینم
 بو گلکۆی فرمیسکه کانم...؟!

کلابوون

شەوبا
بۆنی یاسی هەناسەت
بەسەرما دینێ و
مانگ
لەو سەرە ئاگای لێیە
کە خوشەویستیت
هەتا کوی لەگەڵما دئی ...!

هۆرنی بەرزی قەتار
کە پتر لە نالەیه کی ناوہخت دەچی
هوروژمی هەناسەکانت دەپسینی و
تۆ، بی ئاگا
لەوہ دەترسیی
نەکا خەونەکانت
لەسەر ئاسنەرپی ژیان کلا بی ...!!

ئالقه

بریار وا بوو
رۆچنه یه کی تازه بی
بو ئه و زیندانه ی،
که دیله که ی منم ...
پییم وا نه بوو
ئالقه یه کی دیکه ده بی و
زیاد ده کریی
له زنجیری گه ردنم!

له پاش بارانه، که په نه ک

تیک نه ده شکام
هۆره م ئه گهر له تو نه با ...
ئیستا،
میژوویه کی تیکرماوم
به چی دلخوشم ده که ی؟
تۆمه ز،
که په نه کت بو هیناوم...!!!؟

وهرز

بۇ شىركۆ بىكەس

وهرز، وهرزى گولانه
 دارستان سووتاه، باغ رووته ...
 وهرز، وهرزى ژيانه
 سىداره هه لىخراوه، بىشكه تابووته ...
 وهرز، وهرزى ئازادىيه گه لو!!!
 بىروپا، مه چهك دراوه
 به ندىخانه
 خانه قايه، مزگه وته، مه له كووته!

یه کهم ئه وین و دوانیشتمان

پیشکەش به مامۆستای ژیانم:
عه بدوللا په شیو

ئەگەر بەناو دلما داگەرین ...
 لەناو کۆلانه کانی ئەم دلە تەنیا یە
 ئاخیری بە کۆلانیکی ئەگەن کە بەر بەستە؛
 لە دە لاقە ی دارینی
 کوختیکی پەستی ناو ئەم کۆلانه وە
 کە نیشکی دەروانی
 کە نیگای کەسک و بەرین وەک بیسه کانی بەهەشتە!
 - ئاو پرژینی خەونی بەردەرکی مالانی ئەم دلە تەنیا یە ئەکا -
 هەر لە ژووروی ئەم کۆلانه وە
 لە پال دیواریکی کاگلی
 پیریکی عاشق ویستاو کە دارمال لە فام و هەستە
 - سەرانسوویی ماله کچه و ئاخیر کۆلانی ئەم دلە تەنیا یە ئەکا -
 ئەم پیره عاشقە، مامۆستای ژیانمە
 ئەم کوختە پەستە، خانووبەرە ی دەرد و ژانمە
 ئەو کە نیشکەش،
 یە کهم ئه وین و دوا نیشتمانمە
 کوردستانمە،
 کوردستانمە، کوردستانمە!!!

زىۋان

دار و پەردوۋى ئەم دلە

بەسەرىيە كدا رماۋە ...!

كۆلەكە و

كارىتىشى ئەم مالە

زۆر لە مېژە

تېكىدراۋە ...!

تۆ پىم بېژە؟!

ئەرا كى

ئەم گولە سوورانەت هېناۋە!!؟؟

دە برۆ ... لېرە برۆ ... لېرە برۆ

زىۋانى ئەم گۆرستانە،

زۆر!!!

يە گجار زۆر نە عاملاۋە!

ئەویندار

دنیا داكەوتبوو بەسەر دلیدا ...!

لەناكاو،

شتیك له گریژەنە دەرچووبوو ...!

ئەو،

بە نەرمی،

نیوەتاکی دەرگاکی پیوہ دا،

شەوژنەکە ی داخست

شتیك له گریژەنە دەرچووبوو ...!

لەناكاو،

دنیا بەسەر دلیدا ... داكەوتبوو.

پهله‌ی چاره‌نووس

به‌سه‌ر شانی "با" وه...
هاوده‌می تاوان و هه‌له،
من،
ره‌گه‌کانی خووم له کۆل ناوه!
به‌له‌ز،
له‌سه‌ر میلی سات و چرکه،
من،
ته‌مه‌نم غه‌ریبی رایکیشاوه!
سووچی بیکه‌سی و
تاوانی ده‌وران،
وه‌ک په‌له به ناوچاومه‌وه
من،
«چاره‌نووس» م ناو لئی ناوه!

تابلو

خوینیکی گه شی سنه یی و
حه زیکی سپی سابلاغی و
کسپه یه کی که سکی سوله یمانی
پینک گه بیشتن
له ناو تابلویه کی ره نگزه ردی پاییزیدا
شه قلی هه تاویکی ئه به دی
له سهر دلی هه لکه ندرا و
تابلوکه تواوه چور...چور...
له ناو دهنگی ناسری ره زازیدا !...

مروڭچىك لە چەشنى قەقنەس

بۇ ئۆجھلان

ئەم پياوۋە،
سالەھايە!
ئاگرەكەى زەردەشت و
خەلىلى پىغەمبەرى
لەناو كلى دلدايە ...
سەلىپى لە سنوورى،
لەسەر كىلى سىنگى ھەلكەندووہ
تەرمى لوركاى
بۇ غەرناتەى دەروونى گواستۆتەوہ و
دەبانە كوردانەكەى بەرقەدى
بە رووح و گيانى خو كالان كردووہ ...!

پىتان ئىژم
كە پىيان بىژن
بۇ پىيان واىە:
ئەمجارە

ئاگری به گر ده یسووتینی و

مهره دی مه سیح

ده توانی گیانی لئ بسینی؟

بو پینان وایه:

ئه مجاره،

بارانی گولله،

ده توانی خه ونه کانی بشواته وه و

تیغی تیژی خه نجر، ژیانی له بیر بباته وه؟

پیتان ئیزم که پینان بیژن:

ئه م پیاوه،

ساله هایه!

(پیده شتی دلی،

له پاوانی گولی گه شی زامدایه!)

www.awinbook.com
